

**Universitat
Pompeu Fabra**
Barcelona

Facultat de Dret – Grau en Relacions Laborals

Pla docent de l'assignatura
Prevenió de riscos laborals (21790-2)

Curs 2013-2014

Prevenió de riscos laborals (21790-2)

Titulació/estudi:	Grau en Relacions Laborals
Curs:	2n.
Trimestre:	3r
Nombre de crèdits ECTS:	4 crèdits
Hores dedicació estudiant:	100 hores
Llengua o llengües de la docència:	Català
Professorat:	Grup 2 = Miguel Arenas (grup) Ignasi Areal (seminaris)

1. Presentació de l'assignatura de *Prevenió de Riscos Laborals*:

L'assignatura de *Prevenió de Riscos Laboral* forma part del Pla d'Estudis del Grau en Relacions Laborals. Aquesta assignatura s'imparteix el tercer trimestre del segon curs del Grau, tenint com a *objectiu iniciar l'estudi i anàlisi de l'àmbit de l'ordenament jurídic laboral relatiu a la prevenció de riscos laborals* per part de l'alumne per garantir que aquest pugui:

- a) Entendre el concepte, evolució històrica, caracterització constitucional i fonts de la prevenció de riscos laborals.
- b) Analitzar els diferents drets i obligacions existents en matèria preventiva, tant a l'empresa privada como en el si de les AAPP.
- c) Identificar i analitzar el sistema de representació i organització dels treballadors en l'empresa dissenyat a la normativa laboral respecte a la prevenció de riscos laborals.
- d) Identificar i analitzar les diferents responsabilitats derivades de d'incompliment de les obligacions empresarials en matèria preventiva.

Per tal d'assolir un aprenentatge efectiu d'aquests coneixements, la docència de *Prevenió de Riscos Laboral* es divideix en els següents blocs:

Un primer bloc dedicat a la ***introducció al dret a la prevenció de riscos laborals*** en el que s'analitza el concepte, evolució històrica, caracterització constitucional i fonts de la prevenció de riscos laborals, així com la caracterització general de les principals polítiques públiques relatives a la prevenció de riscos laborals.

Un segon bloc dedicat a la ***prevenció de riscos laborals en l'empresa*** centrat en l'estudi del marc de drets i obligacions específiques en matèria preventiva, gestió empresarial de la

prevenció, i drets de participació dels treballadors en la prevenció de riscos laborals, tant als centres de treball com a l'AAPP.

Un tercer bloc dedicat a **responsabilitat en matèria de seguretat i salut**, en el que s'inclou l'estudi de les diferents responsabilitats que es generen en cas de que s'incompleixin les obligacions de seguretat i salut en el treball, així com la seva compatibilitat o incompatibilitat.

Respecte a aquets tres blocs temàtics, l'alumne haurà d'analitzar normativa jurídica, texts doctrinals i la jurisprudència existent respecte als diferents continguts de l'assignatura, tot demostrant que pot integrar i aplicar tots aquest coneixements a la resolució diversos casos pràctics.

Igualment els dies 16 i 30 d'abril es realitzaran dues sessions en anglès. Els continguts d'aquestes sessions tractaran aspectes complementaris dels punts **1.0, 2.1.5 i 1.3** del temari, respecte als següents àmbits:

(1) La conceptualització, models teòrics, i importància de les desigualtats en salut en el context de la salut laboral i la salut pública; (2) Les característiques fonamentals i impacte de les desigualtats en salut laboral; (3) Exemples empírics de les desigualtats en les interseccions per classe, gènere, edat, etc; (4) Les causes principals, properes (proximals) i llunyanes (distals), de les desigualtats en salut laboral (5) Alguns exemples (i elements i característiques) de polítiques i intervencions per prevenir, identificar i tractar les desigualtats en salut laboral

2. Competències que s'han d'assolir

Competències generals	Competències específiques de l'assignatura
1. G2. Comunicació oral i escrita	1. E3. Salut laboral i prevenció de riscos laborals
2. G4. Compromís ètic.	2. E11. Assessorar organitzacions empresarials o sindicals.
3. G6. Motivació per la qualitat	3. E23. Anàlisi crític de les decisions dels agents socials.
4. G7. Capacitat per a l'aprenentatge autònom	

3. Continguts

BLOC I.- INTRODUCCIÓ A PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

1.0.- Introducció a la prevenció de riscos laborals.

1.1.- Formació històrica del dret a la seguretat i salut en el treball.

1.2.- Marc regulador de la prevenció de riscos laborals en la normativa nacional, comunitària e internacional.

1.2.1.-La normativa internacional i comunitària

1.2.2.- La prevenció de riscos laborals a la Constitució espanyola.

1.2.3.-La Llei de prevenció de riscos laborals i el seu desenvolupament reglamentari.

1.2.4.- Altres normes amb repercussió en matèria de prevenció de riscos laborals.

1.2.5.-La negociació col·lectiva

1.3.-Polítiques públiques en matèria de seguretat i salut laboral.

1.3.1.- Organismes i administracions públiques competents en matèria de seguretat i salut en el treball. Actuacions en matèria preventiva de les diferents administracions públiques.

1.3.2.- L'evolució dels diferents programes públics d'actuació en matèria de seguretat i salut en el treball. L'estratègia comunitària de salut i seguretat en el treball. L'estratègia espanyola de seguretat i salut en el treball.

BLOC II.- LA PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS EN L'EMPRESA

2.1-Àmbit subjectiu i objectiu de la tutela i protecció de la seguretat i salut en el treball.

2.1.1.-Àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei de prevenció de riscos laborals.

2.1.2.-Àmbit objectiu d'aplicació. Concepte i tipologia de riscos laborals.

2.1.2.1.-Riscos físics.

2.1.2.2.-Riscos químics.

2.1.2.3.-Riscos biològics.

2.1.2.4.-Riscos ergonòmics.

2.1.2.5.-Riscos psicosocials.

2.1.3.-Riscos laborals i riscos mediambientals: estratègies coordinades en matèria de salut laboral i protecció del medi ambient.

2.1.4.-Repercussions de les reformes laborals en la salut laboral.

2.1.5.-Treball i desigualtats en matèria de salut laboral.

2.2-Drets i obligacions en matèria de seguretat i salut laboral i principis de l'acció preventiva.

El dret del treballador a una protecció eficaç i el deure de protecció de l'empresari.

2.2.1.-Obligació de seguretat de l'empresari i el dret del treballador a una protecció eficaç.

2.2.2.-Els principis de l'acció preventiva de l'empresari.

2.2.3.-Les concrecions de l'obligació de seguretat de l'empresari.

2.2.3.1.-El pla de prevenció, l'avaluació de riscos laborals i planificació de l'activitat preventiva.

2.2.3.2.- Informació i formació dels treballadors en matèria de seguretat i salut en el treball.

2.2.3.3.- La vigilància de la salut. Dret a la intimitat i a l'autodeterminació informativa.

2.2.3.4.- La protecció de treballadors especialment sensibles a determinats riscos. Protecció de la maternitat, protecció dels menors. Relacions de treball temporals i empreses de treball temporal. Treballador discapacitats.

2.2.3.5.- Les situacions de risc greu e imminent. Mesures d'emergència.

2.2.3.6.- El deure de coordinació d'activitats preventives.

2.2.3.7.- Obligacions de documentació.

2.2.4.-Drets i deures dels treballadors en matèria de seguretat i salut en el treball. Els drets d'informació, consulta i participació. El "*ius resitenciae*" del treballador.

2.2.5.- Obligacions dels fabricants, importadors i suministradors.

2.3-Els sistemes de prevenció en l'empresa.

2.3.1. Modalitats de gestió de la prevenció a l'empresa.

2.3.2.- Assumpció personal per l'empresari de l'activitat preventiva.

2.3.3.-Designació de treballadors per activitats preventives.

2.3.4.-Els serveis de prevenció. Concepte, tipologia i funcions.

2.3.5.-Control de l'eficàcia del sistema de prevenció.

2.4.-Els drets de participació dels representants dels treballadors en matèria de seguretat i salut laboral

- 2.4.1.- Drets de participació del representants dels treballadors.
- 2.4.2.- Delegats de prevenció. Concepte, designació, competències i facultats, garanties i deures.
- 2.4.3.- Comitè de Seguretat i Salut. Concepte, constitució, competències i facultats, règim de funcionament.

BLOC III.- RESPONSABILITATS EN MATERIA DE SEGURETAT I SALUT LABORAL

3.1- La responsabilitat administrativa

- 3.1.1.-Concepte i naturalesa jurídica
- 3.1.2.-Infraccions i sancions administratives en matèria de prevenció de riscos laborals.

3.2- La responsabilitat penal

- 3.1.1.-Concepte i naturalesa jurídica.
- 3.2.2.-Tipus penals generals i específics aplicables en matèria de seguretat i salut en el treball.

3.3- La responsabilitat civil

- 3.3.1.-Concepte i naturalesa jurídica
- 3.3.2.-Supòsits de responsabilitat civil. Indemnitzacions i criteris de quantificació. Ordre jurisdiccional competent.

3.4- Altres responsabilitats.

3.5-Compatibilitat de responsabilitats.

4. Avaluació

4.1. Sistema d'avaluació.

Sistema d'avaluació general					
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Recuperable o no, com i en quin moment	% recuperació (sobre nota final)	Competències avaluades
Prova escrita sobre la teoria impartida a l'assignatura, consistent en un test de 10 preguntes amb valor de 0.40 punt cada encert, on les errades descompten 0.25 punts, i un tema a desenvolupar amb valor màxim de dos punts	De 0 a 6 punts de la nota global. Per a aprovar l'assignatura és necessari obtenir una nota mitjana superior a 5 dins d'aquesta prova	60%	Recuperable. Realització d'una nova prova escrita consistent en un test de 10 preguntes amb valor 0.40 punts cada encert, on les errades descomptesn 0.25 punts, i un tema a desenvolupar amb valor	60%	G2, G7, E3, E11, E23

			màxim de dos punts en la data prevista acadèmicament per a la recuperació		
Lliurament de treballs curts associat a seminaris, activitats a classe, etc.	De 0 a 4 punts de la nota global. Per a aprovar l'assignatura és necessari lliurar les activitats en termini i assistir a tots els seminaris. La no assistència equival a un puntuació de 0. Per la qualificació de la part pràctica, es tindrà en compte: a) el lliurament de les activitats i casos pràctics per escrit, i b) l'assistència i participació en el debat jurídic de les classes de seminari. No s'admeten canvis de subgrups.	40%	Recuperable. Realització d'una prova escrita consistent en quatre preguntes a desenvolupar en la data prevista acadèmicament per a la recuperació	40%	G2, G4, G6, G7, E3, E11, E23
Sistema d'avaluació per als estudiants que participen en programes de mobilitat					
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Data de realització	Competències avaluades	
Prova escrita sobre la teoria i la part pràctica impartida a l'assignatura	De 0 a 10 punts	100%	Dins del període habilitat al mes de juliol.	E3, E11, E23	

Reglamentació de les proves:

1. En totes les proves i exàmens caldrà que l'estudiant porti un document acreditatiu de la seva identitat.
2. Qualsevol infracció greu de la disciplina dels exàmens, com ara la còpia tant activa com passiva a les proves d'avaluació del contingut teòric de l'assignatura, comportarà la retirada immediata de l'alumne de la prova, i que aquesta prova en què s'ha comès la infracció computi com a zero.
3. No s'admet plagi en els treballs escrits individuals que els alumnes entregaran al final de les sessions de seminari ni en cap altre escrit o treball. En cas que es cometi plagi, els treballs implicats comptaran com a 0.
4. Qualsevol exercici o treball que no hagi estat lliurat en el temps i en la forma establerts es tindrà per no presentat.

4.2. Condicions per concórrer a la recuperació.

Només podran concórrer al procés de recuperació els estudiants que, **havent participat en almenys el 50 % de les activitats d'avaluació continuada** i havent-se presentat a l'examen final de l'assignatura, hagin obtingut la qualificació final de suspens en l'avaluació trimestral.

Els estudiants només podran recuperar aquella o aquelles activitats a les quals hagin obtingut una qualificació inferior a 5. És a dir, havent suspès el conjunt de l'assignatura, l'estudiant només podrà recuperar aquell component de l'avaluació continuada que hagi suspès al llarg del trimestre (p.ex. avaluació continuada, examen o ambdós), però no el que hagi aprovat.

Els estudiants no podran presentar-se a pujar nota d'aquella part de l'assignatura en la que hagin obtingut 5 o més punts.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

- LÓPEZ GANDIA, J.: Curso de Prevención de Riesgos Laborales. Tirant lo Blanch, 2010.
- SALA FRANCO, T.: Derecho de la Prevención de Riesgos Laborales. Tirant lo Blanch, 2010.
- MONTOYA MELGAR, A., ALZAGA RUIZ, I. y PIZA GRANADOS, J.: Curso de Seguridad y Salud en el Trabajo. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, 2009
- GONZÁLEZ ORTEGA y APARICIO TOVAR, J., S.: Comentarios a la Ley 31/1995 de Prevención de Riesgos Laborales. 1997.

5.2. Bibliografia complementària

BLASCO LAHOZ, J.F., La prevención de riesgos laborales en los centros de trabajo de las AAPP, Bomarzo, 2007; LOPEZ PARADA RAFAEL, R., La gestión de los riesgos laborales, Bomarzo, 2004; BELTRAN PUMAR, N., La responsabilidad laboral del empresario: siniestralidad laboral, Bomarzo, 2006; GARCÍA MURCIA: Responsabilidades y sanciones en materia de Seguridad y Salud en el Trabajo. Aranzadi, 2000; MENDOZA NAVAS, N., Prevención de riesgos laborales:

regulación convencional, Bomarzo, 2007; MORENO SOLANA, A.: La Prevención de Riesgos de los trabajadores especialmente sensibles. Tirant lo Blanch, 2010; TERRADILLOS BASOCO, J.M., La siniestralidad como delito, Bomarzo, 2006.

Texts normatius

Els alumnes hauran de fer servir la legislació específica en matèria de prevenció de riscos laborals publicada en qualsevol de les editorials jurídiques disponibles en el mercat i degudament actualitzada com a mínim a setembre de l'any acadèmic en curs.

A l'aula global es penjarà un material amb *legislació bàsica*, que s'haurà de portar tant a les classes teòriques com a les classes pràctiques

5.3. Recursos didàctics

Power points i materials de cada tema posats a disposició dels alumnes pels professors de l'aula.

Bases de dades de la UPF disponibles on-line (en especial, "Westlaw-Aranzadi" o "Tirant lo Blanch")

Possibilitat de penjar reportatges videogràfics d'investigació relacionats amb els continguts estudiats.

6. Metodologia

1. Activitats presencials

Assistència activa a les classes teòriques en grup en les que el professor explicarà les nocions fonamentals del programa de l'assignatura de Dret sindical I, prestant especial atenció als apartats i continguts amb més complexitat.

Assistència i participació oral i escrita en les activitats de seminari, realitzant les activitats o pràctiques que es proposin pel professor.

Ús de les hores de tutoria individual per resoldre dubtes.

2. Activitats dirigides

Estudi dels diferents temes amb els manuals i texts doctrinals, jurisprudència i legislació seguint el guiatge i orientacions metodològiques del professor.

Preparació i resolució de les diverses activitats pràctiques programades pels diferents seminaris seguint les indicacions del professors.

3. Activitats autònomes

Lectura dels materials i esquemes penjats a l'Aula Global sobre temes específics del programa.

Lectura de bibliografia indicada per aprofundir en els diversos continguts del temari.

Cerca a la biblioteca d'altres materials complementaris que indiqui el professor.